

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

21 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Luca Leonid xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.07.2018 - 02.08.2018;

Instanță de apel: 06.09.2018 - 27.11.2018;

Instanță de recurs: 04.02.2019 - 21.05.2019.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Central din 02 august 2018, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală*, Luca Leonid a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.217 alin.(2) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, la 100 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Luca Leonid la 25 aprilie 2018, aproximativ la ora 22.00, deplasându-se pe str. Decembriștilor, mun. Chișinău, a depistat și ridicat de la pământ un pachetel din polimer de culoarea cu o inscripție „WOER RSFR-H”, în care se conținea o substanță solidă, cristalină, cunoscând că este substanță stupefiantă a păstrat-o asupra sa, pentru consum personal.

Ulterior, la aceeași dată și circumstanțe, aflându-se pe str. Decembriștilor, xxxxx, mun. Chișinău, având comportament neadecvat și fiind bănuț de consum de substanțe narcotice a fost stopat de către colaboratorii de poliție și condus la IP Botanica, mun. Chișinău, amplasat pe bd. Cuza Vodă, 9/3, unde Leonid Luca a predat colaboratorului de poliție un pachet din polimer de culoare albastră, ce conținea o substanță solidă, cristalină de culoare albastră și care conform raportului de constatare tehnico-științifică 34/12/1-R-1882 din 10.05.2018, substanța solidă, cristalină de culoare albastră predată de Luca Leonid, reprezintă PVP (a-pirrolidinovalerophenone) cu masa 0,440 gr. (materie), care se atribuie la

substanțele stupefiante neutilizate în scopuri medicinale, inclus în tabelul nr.1 „Substanțe stupefiante, psihotrope neutilizate în scopuri medicinale”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.88 din 05.10. 2004.

Cantitatea substanței stupefiante PVP (a-pirrolidinovalerophenone), constituie 0,440 gr. (materie), care conform Hotărârii Guvernului nr.79 din 23.01.2006, „Privind aprobarea substanțelor psihotrope și a plantelor ce conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantităților acestora”, constituie cantități mari.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința solicitând casarea parțială a acesteia, în partea neîncasării cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă încasarea din contului lui Luca Leonid a cheltuielilor judiciare în sumă de 1 680 lei, în rest sentința să fie menținută.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, la etapa urmăririi penale a fost dispusă efectuarea constatării tehnico-științifică, iar potrivit scrisorii de însoțire a raportului de constatare tehnico-științifică nr.34/12/1-R-1882 din 10.05.2018, iar pentru efectuarea raportului au fost suportate cheltuieli în sumă de 1 680 lei.

Concluzia primei instanțe, este în contradicție cu prevederile art.229 Cod de procedură penală, or, cheltuielile judiciare pot fi suportate și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2018, a fost respins, ca nefondat apelul, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat că, prima instanță întemeiat a respins solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul lui Luca Leonid a cheltuielilor de judecată în legătură cu efectuarea raportului de expertiză judiciară, or, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

Astfel, cu trimitere la prevederile art.art.229 alin.(1), (3), 227 alin.(3), 143 Cod de procedură penală, art.art.2, 75 alin.(3) a Legii nr.68 din 14.04.2016, „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”, instanța de apel a indicat că, raportul de expertiză judiciară a fost ordonat de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii dacă obiectele depistate la inculpatul Luca Leonid conțin substanțe narcotice sau psihotrope, în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpat, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării.

Astfel, instanța de apel a reiterat că, cheltuielile pentru efectuarea expertizei judiciare la caz, sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale întru acumularea probatoriului necesar și că acestea sunt trecute, de fapt, în contul statului și nu urmează a fi puse pe seama inculpatului, or, aceste acțiuni țin de activitatea organului de urmărire penală, care are un rol activ în procesul de depistare a diferitor circumstanțe care dovedesc infracțiunea și identifică

făptuitorul, pentru aducerea învinuirii. Trecerea cheltuielilor judiciare în procesul penal în contul statului își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

5. Procurorul, în temeiul pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea cheltuielilor judiciare, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de apel nu a luat în considerație faptul că în cadrul cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli în sumă de 1 680 lei la realizarea expertizei, sumă ce urma a fi încasată de la inculpat în beneficiul statului, conform prevederilor art.art.227-229 Cod de procedură penală, însă instanța, contrar prevederilor art.art.385 alin.(1) pct.14), 397 pct.5) Cod de procedură penală, nu a dispus acest fapt.

Prin urmare, soluția instanței de apel privind respingerea solicitării acuzatorului de stat referitor la încasarea de la Luca Leonid a cheltuielilor de judecată contravine normelor procesual penale în vigoare.

Mai mult, acuzarea consideră că de către instanța de apel nu s-a ținut cont de faptul că, prin modificările survenite în Codul de procedură penală în vigoare din 09.02.2018, legislatorul a exclus prevederile art.143 alin.(2) Cod de procedură penală și deci norma legală care institua obligația statului de a suporta cheltuielile pentru efectuarea expertizelor în cauzele penale a fost exclusă.

Acest fapt, indică că statul deja nu mai are obligația imperativă de a suporta acele plăți la efectuarea expertizelor în cauzele penale, iar luat în coraport cu dispoziția art.229 alin.(1) Cod de procedură penală constituie temeiul ce impune suportarea cheltuielilor de judecată pretinse de la inculpat, or, după cum s-a expus, aceste cheltuielile au fost suportate de către stat doar din cauza că a fost comisă infracțiunea, în caz contrar aceste cheltuieli nu ar fi fost generate.

În aceeași ordine de idei, acuzarea este de părerea că, instanța de apel a omis din vedere prevederile art.4 alin.(1) Cod de procedură penală și prin urmare, legea procesual penală nu are caracter retroactiv și deci este irezonabil a fi invocate prevederile art.art.8, 10 Cod penal în partea ce ține de aplicabilitatea normelor procesual penale, cu atât mai mult că suportarea cheltuielilor de judecată nu are impact asupra agravării situației inculpatului.

Abrogarea art.143 alin.(2) Cod de procedură penală, fiind apreciat un argument major în susținerea solicitării expuse de acuzare, are relevanță directă la caz, deoarece efectuarea măsurilor procesual penale, costul cărora se solicită de a fi încasat de la inculpatul Luca Leonid a fost petrecută după abrogarea alin.(2) art.143 Cod de procedură penală, prin Legea nr.316 din 22.12.2017 (publicată în Monitorul Oficial cu nr. 40- 47 art.108 din 09.02.2018).

6. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârii contestate, în partea cheltuielilor judiciare, din următoarele considerente.

Potrivit art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se

pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În această ordine de idei, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator. Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual penală, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Reieșind din sumarul recursului declarat de procuror, se constată că acesta este întemeiat în baza pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Din conținutul recursului rezultă că, partea acuzării este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică decizia instanței de apel, în partea ce ține de faptul că instanța de apel a menținut sentința prin care a fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat, privind încasarea de la Luca Leonid a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 1 680 lei.

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că această instanță, la examinarea apelului, nu a respectat întru totul prevederile art.414 alin.(1), 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, astfel că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Deci, instanța de recurs reține că, prima instanță l-a recunoscut vinovat și l-a condamnat pe Luca Leonid în baza art.217 alin.(2) Cod penal, la 100 ore muncă neremunerată în folosul comunității, totodată a respins ca neîntemeiată solicitarea procurorului, privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor de judecată în sumă de 1 680 lei, soluție menținută de către instanța de apel. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a indicat că „...raportul de expertiză judiciară a fost ordonat de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii dacă obiectele depistate la

inculpatul Luca Leonid conține substanțe narcotice sau psihotrope, în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpat, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării ... cheltuielile pentru efectuarea expertizei judiciare la caz, sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale întru acumularea probatoriului necesar și că acestea sunt trecute, de fapt, în contul statului și nu urmează a fi puse pe seama inculpatului...”, astfel considerând necesar respingerea apelului procurorului.

Prin urmare, se reține că procurorul solicită încasarea de la Luca Leonid a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 1 680 lei, în legătură cu efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică nr.34/12/1-R-1882 din 10.05.2018.

Colegiul penal lărgit atestă că, la soluționarea chestiunii cu privire la încasarea sau neîncasarea din contul inculpatului Luca Leonid a cheltuielilor judiciare, ce țin de efectuarea expertizei judiciare, instanța de apel făcând trimitere la prevederile art.229 alin.(1), (3), 227 alin.(3), 143 Cod de procedură penală, art.2, 75 alin.(3) a Legii nr.68 din 14.04.2016, „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”, a omis faptul că prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 (publicată în Monitorul Oficial cu nr.40- 47 art.108 din 09.02.2018), a fost abrogat alin.(2) art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Totodată, se reține că alin.(1) art.143 Cod de procedură penală, prevede cazurile când expertiza judiciară se dispune și se efectuează în mod obligatoriu, care în același timp corespunde situației din speță, deoarece pentru a stabili dacă substanța depistată la inculpatul Luca Leonid reprezenta sau conținea substanță stupefiantă, era necesară efectuarea unei expertize.

Deci, reieșind din concluziile expuse de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, Colegiul penal lărgit constată că, aceasta dispunând menținerea sentinței prin care a fost respinsă ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1 680 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile legislației procesual penale, adoptând o soluție pripită.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul constată că în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurent și prevăzut în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, „decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, fiindcă instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul, cu încălcarea prevederilor procesual penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală,

să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate și să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, ținând cont de motivele expuse în pct.6 din prezenta decizie.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, în cauza penală în privința lui *Luca Leonid xxxxx*, se casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2018, în partea neîncasării cheltuielilor de judecată și se dispune rejudecarea cauzei, în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Celelalte dispoziții ale deciziei contestate se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 20 iunie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico

O P I N I E   S E P A R A T Ă

în conformitate cu prevederile art. 339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală (în cauza **Luca Leonid xxxxx**)

1. Prin decizia Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 martie 2019 a fost adoptată în cadrul judecării recursului ordinar în cauza indicată următoarea soluție: „Se admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Scutelnic Cătălin, în cauza penală în privința lui *Luca Leonid xxxxx*, se casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2018, în partea neîncasării cheltuielilor de judecată și se dispune rejudecarea cauzei, în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Celelalte dispoziții ale deciziei contestate se mențin.”.

2. Nu am susținut soluția adoptată și consider, că urma a fi adoptată o soluție de respingere a recursului procurorului.

2.1. Consider că motivele și argumentele pe care le-a pus instanța de recurs la baza soluției de casare a hotărârii instanței de apel nu au fost invocate de către procuror nici la una dintre etapele examinării cauzei.

Casând decizia instanței de apel, Colegiul penal și-a expus considerentele, că cheltuielile judiciare în speță ar putea fi încasate din contul inculpatului, deoarece legislația de procedură penală (art. 227, 229) prevăd posibilitatea încasării din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare legate de înfăptuirea la caz a expertizelor, dând indicații instanței de apel să-și motiveze hotărârea pronunțată.

Disponând rejudecarea cauzei în partea examinării laturii civile a cauzei cu referire la cheltuielile de judecată, instanța de recurs, în opinia mea, nu a ținut cont de faptul, că nici la una dintre etapele examinării cauzei procurorul nu a adus careva argumente legale, precum și probe, care ar confirma posibilitatea încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

Procurorul nu a invocat aceste argumente nici la depunerea recursului, indicând doar că, în opinia sa, potrivit legii cheltuielile urmează a fi încasate din contul inculpatului, dar n-a specificat din care considerente a ajuns el la această concluzie și ce circumstanțe le invocă în acest sens.

Astfel, consider, că instanța de recurs a admis un recurs nemotivat, întemeindu-și soluția pe argumente neinvocate de către recurent la nici un dintre etapele desfășurării procesului penal.

Cu această ocazie vreau să menționez, că instanța de recurs, casând decizia instanței de apel, a intenționat să modifice practica judiciară existentă prin care se respingeau solicitările procurorului de încasare din contul inculpatului a

cheltuielilor judiciare, considerând că legislația în prezent permite dispunerea încasării acestora din contul inculpatului.

Cu referire la acest subiect vreau să menționez, că, în opinia mea, legislația actuală cu referire la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului nu este clară, deoarece nu stabilește într-un mod explicit temeiurile și condițiile de încasare a acestora din contul inculpatului, precum și faptul cui îi revine sarcina probației în acest sens, iar instanța de recurs nu a adus o claritate în această privință, deși în joc este respectarea drepturilor inculpaților la un proces echitabil.

Judecător

Nadejda Toma